

Verlag

Programmaraad Bodembeheer

Datum: 13 september 2021
Tijd: 10.00 - 12.00 uur
Plaats: Online-vergadering

Aanwezig:

Thom Maas - RWS Bodem+
Jan Fokkens - VNO-NCW
Frank Eijsackers – VvMA, VKB, NL
Ingenieurs
Otto Feenstra – BOG
René Zijlstra – Rijksvastgoedbedrijf
Martin Bloemendal – BodemenergieNL

Rachelle Verburg (voorzitter)
Hans Boer – VA
Mark van Lokven -UvW

Marc Langenhuijsen – Omgevingsdiensten
Henk Koster– SIKB
Annelies de Graaf (secretaris) - SIKB

Afwezig:

Marjon Verhoeven – KOBO-HBO
René Smolders – VNG Web

Joop Jansen – NVPG, Bouwend NI

**Actie
door:**

1. Opening, kennismaking en vaststellen agenda

Rachelle Verburg opent de vergadering. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Impactanalyse reikwijdte BRL 6000 en 7000

Jelle Boer van SIKB geeft een toelichting op het proces tot nu toe en een presentatie van de impactanalyse: Binnen het project Beleidsrijke wijziging van BRL SIKB 6000 en BRL SIKB 7000 zijn voor beide schema's een ontwerp-BRL en vier ontwerp-protocollen opgesteld. De Begeleidingscommissie - met daarin vertegenwoordigers van certificaathouders, opdrachtgevers, omgevingsdiensten, certificatie-instellingen, ILenT en Bodemplus - heeft voorgesteld om de ontwerp-documenten te beperken tot erkenningsplichtige activiteiten. Dit wijkt af van de tot op heden gekozen koers binnen de normdocumenten voor bodembeheer van SIKB. Het programmabureau heeft daarom een beknopte impactanalyse opgesteld.

Het CCvD Bodembeheer heeft op 24 juni 2021 de ontwerp-documenten – onder weglating van niet-erkeningsplichtige werkzaamheden - met de impactanalyse vrijgegeven voor een openbare reactieronde (tot 15 september 2021).

Als er binnen de in de Rbk aangewezen schema's geen eisen gesteld kunnen worden voor niet-erkeningsplichtige werkzaamheden, heeft dit gevolgen voor alle nagenoeg alle SIKB-schema's die zijn aangewezen in de Rbk voor andere schema's buiten SIKB. In augustus heeft FLO Legal op verzoek van SIKB een juridische beoordeling gedaan. FLO Legal bevestigt het uitgangspunt dat tot op heden heeft gegolden voor de SIKB-schema's: "Binnen de in de Rbk aangewezen schema's kunnen eisen gesteld worden aan niet-erkeningsplichtige werkzaamheden, zodat deze weliswaar niet onder erkenning maar wel onder certificering uitgevoerd kunnen worden."

Reactie Programmaraad Bodembeheer:

Thom Maas: Verbazingwekkend hoe deze discussie is ontstaan, op de verkeerde aanname dat niet-erkeningsplichtige en erkeningsplichtige werkzaamheden niet in

één schema opgenomen zouden mogen zijn. Hoe heeft deze discussie zo kunnen ontsporen? Jelle de Boer geeft aan dat dit laatst ook voor hem een vraag is, omdat de juridische informatie bekend was. In de BC werd echter zeer sterk ingezet op de veronderstelling dat het juridisch niet mogelijk zou zijn om eisen voor niet-erkenningsplichtige en voor erkenningsplichtige werkzaamheden in één schema te bundelen.

Hans Boer: Zitten er erkenningsplichtige en niet-erkenningsplichtige werkzaamheden in één protocol? Jelle de Boer: Bij BRL SIKB 6000-7000 is dit nu wel het geval.

Hans Boer: Bedrijven doen alleen wat erkenningsplichtig is, je krijgt uitholling van kwaliteit. Hans Boer verbaast zich erover dat iemand van een overheid hier op ingezet heeft.

Otto Feenstra verbaast zich erover dat het gesprek hierover op het niveau van een BC/werkgroep is gevoerd. Hij geeft aan: We staan bij SIKB voor kwaliteitsborging, dit is kwaliteitsafbreuk, het past gewoon niet.

Frank Eijsackers: Als je niet gecertificeerd bent, mag je dan niet-erkende werkzaamheden uitvoeren? Jelle de Boer antwoordt dat dit kan. Frank Eijsacker vraagt of daar dan niet een concurrentieprobleem in zit. Jelle de Boer antwoordt dat dat afhankelijk is van waarop je wilt concurreren, op kwaliteit of op prijs door de certificering zo minimaal mogelijk in te richten. De concurrentie ontstaat alleen als opdrachtgevers en bevoegde gezagen de eisen gaan loslaten.

Frank Eijsackers vindt het een vreemde discussie, de reikwijdte uitbreiden tot buiten de erkenningsplicht, hoe werkt dit in de praktijk? Jelle de Boer: Reikwijdte uitbreiden is niet aan de orde: de vigerende versies geven al sinds jaar en dag eisen voor risicovolle activiteiten die niet onder de erkenningsplicht vallen. Op voorstel van de BC zijn die werkzaamheden uit de ontwerp-versies geschrapt. Als certificaathouder ben je verplicht om aan de eisen van het schema te voldoen. De niet-erkenningsplichtige werkzaamheden die nu al in de schema's zitten, hebben allen wel betrekking op activiteiten waarvoor onder de Omgevingswet algemene regels gelden en een meldingsplicht geldt.

Jan Fokkens: We hebben het te complex gemaakt, daarmee introduceer je fouten, en daarom zitten we nu met programma Verbetering kwaliteitsborging. We gaan onder de OW naar meldingsplicht, het is geen wetgeving. Bijvoorbeeld: voor ontgraven van minder dan 25 m³ heb je geen erkenning nodig. Daarvoor moet de initiatiefnemer het met het bevoegd gezag regelen. De initiatiefnemer moet tegen het bevoegd gezag zeggen "zeg mij wat ik moet doen".

Hans Boer: Bij producten heb je wel vertrouwen nodig.

Otto Feenstra: 9335-9 valt er helemaal buiten. Ook binnen het schema 9335 staan regels staan allemaal regels die buitenwettelijk zijn; als je die uit het schema verwijdert dan verlies je kwaliteit. We gaan niet dingen toevoegen, het gaat om al dan niet schrappen van kwaliteitseisen die nu al in de schema's zitten.

Thom Maas stemt in met Otto Feenstra. We draaien nu de zaken om. De schema's waren er eerder dan de erkenningsregeling. Ook eens met Jan Fokkens: Als dingen niet meer nodig zijn moet je ze schrappen, maar dat is hier helemaal niet aan de orde. Het is nooit zo geweest dat alles in de schema's erkende werkzaamheden betreft. Als dat met scopes opgelost moet worden is dat goed.

René Zijlstra: Ik luister met verbazing kijken naar de ingebrachte voorbeelden, want we hebben dit altijd al zo gehad, ook de 25 m³ grens was er altijd al. Als opdrachtgever wil ik geen risico lopen als tijdens het werkt blijkt dat de hoeveelheid ontgraven grond

groter is dan de 25m³-grens, dus neem ik een erkende aannemer in de arm.

Thom Maas: Het door de adviesbureaus genoemde risico om erkenning te verliezen o.b.v. niet-erkenningplichtige werkzaamheden is nog nooit voorgevallen.

Hans Boer stemt in met vorige sprekers.

Mark van Lokven: Eens met vorige sprekers: kwaliteit staat centraal, een afgeleide daarvan is hoe je het regelt. Onderzoek waar deze discussie, die zoals Jelle de Boer aangaf 'zomaar' is ontstaan, nu vandaan komt. Laten we een oproep aan het bestuur doen: willen we een stap vooruit maken, dan moeten we eerst een stap terug doen: DNA van SIKB kijken: waarom doen we het. Advies aan bestuur: fileer waar dit vandaan komt.

Rachelle concludeert uit de discussie: Er is grote zorg over kwaliteitserosie. Ook is er een oproep voor minder complexiteit. Het is onduidelijk wat misschien ook de oorzaak is van deze hele discussie. Ook is onduidelijk of nu het voorstel is om dingen te schrappen of dingen toe te voegen. Ook in de VKB-reactie (niet rondgezonden) lijkt sprake van een misverstand hieromtrent. Duidt in de verdere communicatie, ook naar het bestuur, dat het niet om een verruiming gaat.

Thom Maas: Vereenvoudigen bereiken we juist niet als we uniforme werkvoorschriften schrappen, waardoor 340 gemeenten zelf zaken moeten gaan regelen.

Jan Fokkens: Je krijgt toch verschillend beleid van de gemeenten, dingen die ik niet hoeft wil ik zelf kunnen bepalen. Niet steeds dingen toevoegen.

Hans Boer: De twijfelgevallen die we vaak zien zijn juist de kleinere bedrijven die denken het zonder de juiste regels te doen.

René Zijlstra: De vraag die nu voorligt heeft geen effect op wat je niet en wel moet doen. In het nu voorliggende ontwerp is Protocol 6003 losgelaten, dat is een adering voor de kwaliteitsboring. Deze discussie toont aan dat we niet leren van het verleden, waarin dingen misgingen.

Henk Koster reageert op de vraag 'Waar ontstaat dit nu?': Deze vraag hebben wij zelf ook. Als dit soort hele basale onderwerpen die aan de wortel staan van de kwaliteitsborging te discussie worden gesteld, kan dat niet zomaar van een individu komen. We hebben nu een landelijk programma lopen. Deze discussie moet eigenlijk op het niveau van een SG, de politiek, gevoerd worden. Dat het van de BC naar het CCvD is gegaan is precies de reden dat het bestuur dit nu aan de programmaraden Bodembeheer en Bodembescherming voorlegt en om advies vraagt. In het verleg met bestuur later deze week, zal dit onderwerp ook benoemd worden.

Rachelle Verburg concludeert dat communicatie/duiding naar alle betrokken de volgende stap moet zijn.

Henk Koster ontvangt graag een advies van op papier van de programmaraad.

Rene Zijlstra: In het verleden heb ik me als CCvD-lid druk gemaakt over mandaat van BC-leden. Moet je dit ook niet in het bestuur agenderen?

Henk Koster reageert: Dit is een terecht punt. Maar we zijn ook van open dialoog, en dan is het aan het CCvD en bestuur om daar een besluit over te nemen. De programmaraad is het wel eens met Jan Fokkens 'keep it simple', maar dat is wel een ander punt dan de reikwijdte.

Annelies en Rachelle stellen het concept-advies op en leggen dit voor aan de programmaraad. De afwijkende mening van Jan Fokkens wordt daarin weergegeven.

AndG
RV

3. Pauze

4. Voortgang I&W Programma Verbetering Bodemstelsel

Het Ministerie van I&W voert het Programma Versterking Bodemstelsel uit n.a.v. van o.m. de Beleidsevaluatie Kwalibo.

Henk Koster licht de stand van zaken toe: SIKB heeft verdiepende gesprekken met programma gevoerd over 1) verbetering van normdocumenten, 2) de totstandkoming van normdocumenten. Op 21 en 22 september vindt hierover vervolgesprek plaats. Op 14 september staat het volgende stakeholderoverleg gepland. Daarvoor is een notitie over publieke waarde toegezonden. Henk Koster vindt dit stuk vrij abstract, en had gehoopt dat het programma al verder was op weg naar de strategie.

Jan Fokkens: Ik maak me een beetje zorgen. Op 1 september heeft de programmamanager gesproken met de werkgroep water en bodem van VNO-NCW. In dit overleg heeft Jan Fokkens de boodschap meegegeven: maak de schema's zo simpel mogelijk, haal er uit wat er niet in hoort. Gezien de tijdplanning is er nog te weinig inhoudelijke voortgang.

Henk Koster deelt de zorg over het tempo in het proces; er is nog geen beeld over welke kant het op gaat.

Rachelle Verburg: Voor de zomer zouden de aandachtspunten worden uitgewerkt, september/oktober zouden er botsproeven plaatsvinden.

Henk Koster: SIKB heeft gevraagd om gesprek met verantwoordelijk manager Hanneke Brouwer en de programmamanager van IenW, en vervolgens met de Directie van IenW, om het signaal af te geven dat er allerlei ballonnetjes worden opgelaten over het kwaliteitsborgingsstelsel buiten het verbeterprogramma om, en dat daardoor niet duidelijk is of het rijk de regierol wel goed invult.

Henk Koster: de boodschap die SIKB inbrengt in de gesprekken is pas op voor kwaliteitserosie, en documenten kunnen vast beter, daar zijn we de afgelopen 20 jaar ook steeds mee bezig.

Jan Fokkens, Otto Feenstra en Henk Koster zijn benaderd voor een interview over het traject. De vooraf gemailde vragen worden door hen onderling gedeeld.

JF, OF,
HK

5. Voortgang Handelingskader PFAS door de programmaraad

Op 14 mei 2021 heeft het Ministerie van I&W een concept-tekst van het definitieve Handelingskader PFAS voor reactie voorgelegd aan de koepels (UvW, VNG, IPO), het Uitvoeringsoverleg en de klankbordgroep. De reactietermijn sloot 28 juni 2021.

Op 22 april 2021 heeft de programmaraad gesteld dat, afhankelijk van de uitkomst van het Uitvoeringsoverleg en de reacties van de betrokken partijen daarop, het wenselijk kan zijn om via SIKB een gezamenlijk signaal (bv. position paper) aan het Ministerie van I&W af te geven. In de vergadering op 28 juni heeft de programmaraad zorgen uitgewisseld over de impact en de procesvoering door het Ministerie van I&W bij de voorbereiding van het handelingskader. Door Henk Koster is daarbij aangegeven dat SIKB in een eventuele reactie wel de focus moet leggen op kwaliteitsborging.

Rachelle Verburg licht de stand van zaken toe: Naar aanleiding van de inspraak stelt het Ministerie van IenW momenteel de nota van antwoord op, in overleg met stakeholders. Het bestuurlijk overleg hierover staat gepland in oktober. Er is zorg bij de partijen over hoe de vragen van de partijen gaan landen in het definitieve handelingskader.

De vraagstelling aan de programmaraad is: Zien we hier een rol voor SIKB? Is op basis van de huidige stand van zaken agendering van dit onderwerp in de programmaraad nodig?

Reacties van de programmaraad:

Otto Feenstra ziet geen rol voor SIKB: er wordt niet gevraagd om in normdocumenten dingen te regelen. Het handelingskader wordt niet op detailniveau uitgewerkt, als je dat wilt kun je het beter in regelgeving vastleggen.

Hans Boer: Eens met Otto Feenstra. Rol van SIKB kan zijn om te hameren op kwaliteit en eenduidig landelijk beleid zodat niet allerlei verschillende regels ontstaan.

Jan Fokkens: Deze zorgen heeft VNO-NCW ook in het stakeholdersoverleg ingebracht. Er is een evaluatie van het stakeholderoverleg geweest. Daar was grote kritiek op hoe lenW dit heeft aangepakt. Aparte stakeholderoverleggen voor bedrijven en voor overheden loopt niet goed. Nog niet alles wordt nu goed geregeld door het handelingskader. Wens is om te zorgen dat de sector aan de gang blijft; sommige sectoren liggen nog steeds stil. Er wordt door lenW geen alternatief gegeven. Ze zeggen 'regel het maar decentraal'.

Mark van Lokven: UvW is aangehaakt bij het proces. Het algemene beeld is dat de waterschappen goed uit de voeten kunnen met het handelingskader. PFAS speelt voor waterschappen breder: waterkwaliteit – diffuse belasting en slibzuivering zijn ook issues. UvW is ook betrokken bij de gesprekken over deze onderwerpen.

Jan Fokkens: Een van de vervolgstappen van lenW is een actieprogramma om PFAS uit de productieketen halen. Een van de onderwerpen daarin is waterzuivering.

Geconstateerd is dat we dit samen moeten aanpakken: bedrijven en overheden.

De programmaraad concludeert dat er op dit moment geen rol is voor SIKB en spreekt af om in de programmaraad de ontwikkelingen te volgen.

6. Concept-verslag 22 april 2021 en 28 juni 2021

De verslagen zijn, met inbegrip van de aangebrachte wijzigingen, vastgesteld.

Wegens tijdgebrek is de stand van zaken van de actiepunten niet besproken. Rachelle Verburg geeft aan dat vanaf de volgende vergadering een actietabel in de agenda wordt opgenomen.

7. Rondvraag/actualiteiten

- Terugkoppeling actualiteiten uit het bestuur door Henk Koster:
Sinds de vorige vergadering van de programmaraad zijn er geen vergaderingen van het bestuur geweest. Op 16 september vergadert het bestuur weer. De agenda is voor het belangrijkste deel gevuld met de financiën van SIKB. De discussie over reikwijdte van BRL 6000-7000 i.r.t. de erkenningsplicht zal kort worden benoemd. In de zomer heeft evaluatie van de directeur plaatsgevonden, daar zal ook over teruggekoppeld worden. Voor de eerste keer dat deze evaluatie plaatsvond was bestuur uitgevraagd, voor deze keer programmabureau is het programmabureau uitgevraagd.
De programmaraad suggereert om bij een volgende evaluatie ook leden van SIKB-gremia uit te nodigen. Henk Koster vindt dit een goed idee en zal dit meegeven aan het bestuur.
- Henk Koster: SIKB is bezig met werving van een voorzitter voor het CCvD Bodembescherming, CCvD Tanks en appendages en CCvD Tanks. Dit ter vervanging van Theo Edelman, die met pensioen gaat.
- Henk Koster maakt melding van overlijden van Peter de Bruijn, die bij velen nog bekend is en ook actief betrokken is geweest bij SIKB.
- Marc Langenhuisen geeft aan dat opnieuw uitstel van de invoering van de Omgevingswet wordt verwacht. Het besluit is nog niet officieel en de beoogde nieuwe invoeringsdatum is nog niet bekend.

- Kwartaalbericht SIKB Q2 2021: De programmaraad vindt dit een nuttig overzicht. Er zijn geen vragen of opmerkingen naar aanleiding van het stuk.
- Reactie van Ministerie van IenW op verzoek SIKB voor tussentijdse aanpassing Rbk: Otto Feenstra vindt het een magere brief, er worden geen toezeggingen gedaan, de brief geeft geen duidelijkheid.
- Programmaraad 11 oktober 2021: Rachelle Verburg meldt dat dit een fysieke vergadering in Vredenburg Utrecht zal worden.
Otto Feenstra geeft aan dat hij op 11 oktober verhinderd is.
- Henk Koster meldt het voornemen om Marcel Koeleman (DCMR) als voorzitter van de Programmaraad Bodembescherming uit te nodigen voor het volgende overleg op 11 oktober as. Rachelle Verburg zal ook deelnemen aan een vergadering van de Programmaraad Bodembescherming. Dit op n.a.v. een signaal van Otto Feenstra.
Otto Feenstra: Ik ben lid van beide programmaraden en zie dat de programmaraden verschillend functioneren. De Programmaraad Bodembescherming heeft meer een technische insteek, gaat meer in op details. De Programmaraad Bodembeheer is meer adviserend bezig. Zou dat niet meer eensluidend zou moeten zijn, en is het nodig dat er twee programmaraden voor bodem zijn?
Henk Koster geeft aan dat het goed is om daar naar te kijken. Wederzijdse deelname door de voorzitter is ongetwijfeld leerzaam voor beide programmaraden.
Henk Koster: Naar aanleiding van het gesprek hierover is het voorstel om in 2022 een gezamenlijke bijeenkomst van de Programmaraad Bodembescherming en Programmaraad Bodembeheer te organiseren op locatie. Dit voorstel is akkoord.

RV,
AndG

8. Rondvraag

- Thom Maas geeft aan dat de stukken de afgelopen twee vergaderingen laat zijn rondgemaild, waardoor er bijna geen leestijd is en geen mogelijkheid om terug te koppelen met collega's of de achterban.
Afspraak: De agenda en stukken tenminste een week van te voren rondmailen.
- Henk Koster: Op 30 september (10-12 uur, op de oorspronkelijke datum van SIKB-jaarcongres) organiseert SIKB een live debat, over publiek-private-kennisinfrastructuur. Mensen vanuit publieke en private sector worden hiervoor uitgenodigd. Achterliggende gedachte is dat kennis en kwaliteit in elkaars verlengde liggen.
- Marc Langenhuijssen vertelt dat hij in de loop van 2022 met pensioen gaat. Hij stelt voor dat Edwin Jansen, hoofd milieumetingen van de OMWB, hem te laten opvolgen als omgevingsdienst-vertegenwoordiger in de programmaraad. Dit voorstel is akkoord. Eén van de volgende overleggen wonen zij samen een overleg van de programmaraad bij in het kader van de overdracht.
- Hans Boer merkt op dat de vergadering goed op schema loopt en complimenteert de voorzitter.

RV,
AndG

9. Sluiting

Rachelle Verburg dankt iedereen voor de bijdrage en sluit kort voor 12 uur de vergadering.

Vergaderschema Programmaraad Bodembeheer vervolg 2021

maandag 11 oktober 2021	9.30 – 12.30 uur	Vredenburg Utrecht
donderdag 16 december 2021	10.00 – 12.00 uur	PM